

Інформація

О. О. Левицька., О. С. Гринькевич

IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Суспільні трансформації і безпека: людина, держава, соціум»

(8 червня 2017 р. у Львівському інституті Міжрегіональної академії управління персоналом).

8 червня 2017 р. відбулась IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Суспільні трансформації і безпека: людина, держава, соціум», співорганізаторами якої виступили ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», Львівський інститут Міжрегіональної академії управління персоналом (МАУП) та Науково-дослідний центр (НДЦ) соціальної демографічної політики та управління «ДЕМОС» НУ «Львівська політехніка». Проведена конференція стала продовженням роботи філії кафедри менеджменту організацій Львівського інституту МАУП, що діє при відділі соціально-гуманітарного розвитку регіону ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», і засвідчила багаторічну традицію співпраці Львівського інституту МАУП з представниками академічної науки.

- Тематика конференції охоплювала висвітлення таких питань, як:
- суспільні трансформації та проблеми соціалізації особистості;
  - психологічні аспекти управління освітніми процесами в суспільстві знань;
  - історичний і політичний контексти суспільних трансформацій;
  - соціокультурні та економічні наслідки міграції в Україні та світі;
  - міграція людських ресурсів як чинник формування нового глобального світу;
  - безпека бізнесу та ризик-менеджмент в умовах економічних трансформацій;
  - соціальна економіка та соціальна безпека в умовах суспільних трансформацій.

З вітальним словом виступила Голова оргкомітету конференції – директор Львівського інституту МАУП, професор Міжнародної кадрової академії *Любов Лелик*, наголосивши на актуальності тематики конференції у світлі останніх подій в Україні. Вона звернула увагу на той факт, що сучасна державна політика у галузі безпеки, зокрема щодо захисту і розширення україномовного соціокультурного простору, інформаційної безпеки, захисту національних інтересів у глобальному економічному просторі, є неможливою без наукового обґрунтування та активної підтримки громадськості. Відкрите публічне обговорення актуальних для країни та її регіонів суспільних проблем, ухвалення за його результатами обґрунтованих рішень і конкретні системні дії з їх реалізації є запорукою ефективного розвитку та безпеки у XXI ст.

Під час пленарного засідання конференції у науковій доповіді «*Розвиток ринку міграційних послуг (РМП) в умовах формування зони вільної торгівлі*» директор НДЦ «Демос» НУ «Львівська політехніка», д.е.н., професор *Уляна Садова* представила результати SWOT-аналізу умов розвитку РМП в умовах лібералізації візового режиму з ЄС, навела цікаві приклади ефективної міграційної політики зарубіжних країн (Польщі, Ізраїлю) у стратегії економічного зростання на засадах збереження і розвитку людських ресурсів країни. У рекомендаціях щодо актуальних завдань в означеній проблематиці в Україні, доповідач звернула увагу на необхідність узгодження положень Державної стратегії регіонального розвитку

© О. О. Левицька., О. С. Гринькевич, 2017.

України на період до 2020 р., Концепції адміністративної реформи, Концепції реформування адміністративно-територіального устрою з положеннями державної міграційної політики в Україні.

Меморандум щодо створення коаліції «Львівська регіональна бізнес-платформа» представив у своєму виступі віце-президент Науково-технічного парку «Яворів» к.т.н. *Михайло Яворський*. Науковець зазначив пріоритети діяльності Платформи, зокрема реалізацію проекту «Кадрова біржа бізнес-спільноти Львівщини» – конкурентного майданчика для задоволення попиту на кваліфіковані кадри бізнес-спільноти Львівщини, інтересів збереження і розвитку людського капіталу регіону.

Історико-філософський контекст суспільних трансформацій в Україні та світі висвітлила у пленарній доповіді на тему «*Радіус довіри*» як горизонт здійснення соціального капіталу громадянського суспільства» асистент кафедри філософії ЛНУ імені Івана Франка, доцент кафедри соціально-гуманітарних і фундаментальних дисциплін Львівського інституту МАУП, к.філос.н. *Оксана Сарабун*. Доповідач звернула увагу на актуальність гуманітарного запиту щодо природи довіри, міждисциплінарний характер інтересу до теми довіри на межі філософії, суспільствознавства, психології, політики, бізнесу і маркетингу. О. Сарабун вказала на проблему довіри до політичної влади та соціальних інституцій в українському постколоніальному та постгеноцидному просторі. У доповіді розрізнено поняття довіри та довірливості, а також акцентовано на значенні негативного персонального досвіду обманутої довіри. У підсумку визначено природу довіри як особливого стану «передстояння», який уможливорює горизонт відкритості особи в автентичній зверненості до іншого буття.

У пленарній доповіді на тему «*Розвиток цілісного мислення засобами ноосферної педагогіки і психології*» доцент кафедри гуманітарної освіти Львівського обласного інституту післядипломної освіти *Ліліана Кудрик* окреслила педагогічні та психологічні особливості управління освітніми процесами в суспільстві знань. Особливий інтерес в учасників конференції викликав огляд інноваційних методик педагогічної діяльності, зокрема, біоадекватної методики викладання (автор – професор *Наталія Маслова*), принципів сучасної ноосферної психології. Доповідач навела цікаві приклади застосування прописів як спеціальних прийомів, що допомагають підвищити стійкість вібраційних процесів у тілі людини, сформувані цілісне мислення, розвинути почуття ритму, симетрії, краси як необхідної умови гармонійної взаємодії з навколишнім світом.

Про практичний досвід реалізації сучасних досягнень психологічної науки у вирішенні актуальних проблем соціалізації особистості розповіла завідувач кафедри психології Львівського інституту МАУП, к.психол.н. *Олександра Дмишко* (тема доповіді: «*Психологічне сприяння перепідготовці та адаптації військовослужбовців збройних сил України*»). Було з'ясовано, що психологічне сприяння перепідготовці та адаптації військовослужбовців ЗСУ полягає у розробці конкретних психологічних рекомендацій, корекційних і розвивальних програм, призначених для покращення адаптації та розвитку психологічних властивостей військовослужбовців, які закономірно пов'язані з адаптацією.

Докторант ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», к.е.н. *Ольга Риндзак* у своєму виступі на тему «*Мінімізація негативних наслідків вимушеної міграції в Україні*» представила результати спеціального анкетування (проведеного за сприяння регіональних відділень «Карітас України») внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Доповідач зазначила, що у західних областях України частка ВПО, які бажають залишитись, є найвищою. У зв'язку з цим першочергового вирішення потребує проблема раціонального розселення ВПО та забезпечення їх постійним житлом. В областях, де переважає частка ВПО з чітким прагненням повернення на «малу батьківщину» (Донецька, Запорізька, Харківська області), актуальним є заохочення тимчасової зайнятості, активізація

залучення переселенців до громадських робіт. Враховуючи, що у структурі ВПО є значна частка жінок з дітьми, які потребують догляду, необхідним є стимулювання гнучких форм зайнятості (надомна праця, гнучкий графік робочого часу, робота за викликом тощо).

Продовженням міграційної тематики стала пленарна доповідь на тему «Просторова мобільність населення у фокусі глобальних тенденцій» докторанта ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», к.держ.упр.н., ст.н.с. *Мар'яни Біль*. Доповідач звернула увагу на той факт, що у глобальному просторі Україна належить до числа країн зі зростаючим рівнем просторової мобільності, у тому числі високим рівнем міграційної активності та залежності від міграційного капіталу. Туристичну та міграційну активність вона визначила як головні форми трансформації високого рівня просторової мобільності населення. Для мінімізації ризиків міграційних втрат в Україні М. Біль наголосила на необхідності розвитку сучасних форм моніторингу та регулювання просторової мобільності населення, виокремлюючи в ній активний і пасивний тип мобільного населення.

З особливим зацікавленням присутні сприйняли виступ заступника директора Львівського інституту МАУП, докторанта економічного факультету ЛНУ імені Івана Франка, к.е.н., доцента *Ольги Гринькевич*, присвячений *якості вищої освіти як складової національної конкурентоспроможності і безпеки*. Науковець звернула увагу на те, що у 2016 р. за рівнем розвитку вищої та професійної освіти Україна посідала достатньо високе 33 місце (серед 138 країн у Глобальному рейтингу конкурентоспроможності). Водночас рівень розвитку окремих галузей вищої освіти, зокрема менеджменту та бізнесу, міжнародні експерти, а також українські студенти оцінюють значно нижче (дослідження Фонду «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва»). Для вирішення проблем підвищення якості вищої освіти, зокрема в частині підсистеми внутрішнього забезпечення якості, доповідач запропонувала використовувати сучасні інструменти аналітики навчального процесу, міжнародні принципи та підходи до управління якістю. Відповідно до цих підходів, основними об'єктами у вимірюванні якості мають бути: 1) задоволеність споживача/замовника; 2) процеси діяльності; 3) продукти як результати діяльності (відповідність вимогам); 4) постачальники.

Проблематику фінансової безпеки в умовах суспільних трансформацій, можливі стратегії та механізми її забезпечення в Україні висвітлила на пленарному засіданні роботи конференції здобувач Львівського торговельно-економічного університету, старший викладач кафедри економіки і підприємництва Львівського інституту МАУП *Оксана Стефанишин*. У доповіді на тему «Факторний аналіз розвитку торговельних підприємств у контексті фінансової безпеки» вона представила результати дослідження фінансового забезпечення підприємств роздрібною торгівлю, що функціонують у Львівській області, а також запропонувала методику розрахунку відповідного інтегрального показника як індикатора стану та ефективності використання ресурсного потенціалу підприємств регіону.

Активний інтерес у учасників секційних засідань конференції викликала доповідь наукового співробітника ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», доцента кафедри менеджменту організацій Львівського інституту МАУП, к.е.н. *Ольги Левицької*. У своєму виступі на тему «Територіальні особливості локалізації економічно активного населення у Львівському регіоні» вона зосередила увагу на специфіці розвитку регіонального ринку праці, особливостях економічної активності населення Львівщини. Так, у відносному вимірі тенденції зміни економічної активності населення регіону у віці 15-70 років були такими: у 2015 р. рівень показника становив 60,5% (залишаючись на рівні 2014 р.), проте скоротився проти 2010 р. на 2,4 відсоткових пункти. Під час аналізу незареєстрованого ринку праці встановлено, що у Львівській області обсяг неформальної зайнятості і незареєстрованого безробіття на початку мину-

лого року складав 583 679 осіб, що становить 31,5% населення 15-70 років (за даними Головного управління Пенсійного фонду України у Львівській області). У підсумку доповідач зазначила, що потенціал робочої сили традиційних галузей економіки регіону вичерпаний і необхідний новий поштовх, який би забезпечив його відтворення. Першим кроком до змін має стати ефективізація системи професійно-технічної освіти (формування державного замовлення на кадри робітничих професій).

Участь у роботі конференції взяли також інші працівники ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України», а саме: к.геогр.н., в.о. завідувача відділу соціально-гуманітарного розвитку регіону *Р. Т. Теслюк*, к.е.н., с.н.с. *В. Я. Бідак*, к.е.н., м.н.с. *М. В. Бачинська*, провідн. інж. *І. Є. Бараняк*, провідн. інж. *Л. В. Ковальчук* та провідн. інж. *О. В. Махонюк*.

Загалом на конференції були представлені доповіді науково-педагогічних працівників, молодих учених і студентів 9 ВНЗ України (Львівського інституту МАУП, ЛНУ імені Івана Франка, НУ «Львівська політехніка», Львівського торговельно-економічного університету, Львівського медичного інституту, Львівського національного аграрного університету, Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, Львівського державного інституту внутрішніх справ, Львівського коледжу економіки і права), представників академічної та галузевої освіти і науки, громадських правозахисних організацій. Це дало змогу обмінятися досвідом і почерпнути нові ідеї для подальших наукових пошуків оптимальних моделей соціально-економічного розвитку України та її регіонів.

Левицька Ольга Олександрівна – кандидат економічних наук, науковий співробітник відділу соціально-гуманітарного розвитку регіону ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України» (e-mail: o.levytska@gmail.com).

Levytska Olga Oleksandrivna – Ph.D. (Econ.), Research Worker of the Department of Social and Humanitarian Development of the Region of the SI «Institute of Regional Research n.a. M. I. Dolishniy of the NAS of Ukraine».

Гринькевич Ольга Степанівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри статистики, докторант економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (e-mail: ogrynkevych@gmail.com). Hrynkevych Olha Stepanivna – Ph.D. (Econ.), Assoc. Prof., Associate Professor of the Department of Statistics, Doctoral Postgraduate of the Faculty of Economics of the Ivan Franko National University of Lviv.

Надійшло 10.08.2017 р.